CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD	**PWYLLGOR ARCHWILIO**
DYDDIAD	**25 MEDI 2012**
TEITL YR ADRODDIAD	**RHEOLI GWYBODAETH**
PWRPAS YR ADRODDIAD	**ER GWYBODAETH**
ADRODDIAD GAN	**GILL LEWIS PENNAETH SWYDDOGAETH DROS DRO (ADNODDAU)**
GWEITHREDIAD	**ER GWYBODAETH**

1. CYFLWYNIAD

1.1 Mae Rheoli Gwybodaeth yn ymwneud â manteisio i'r eithaf ac ecsbloetio'r wybodaeth a ddelir gan sefydliad i gyflawni a chynllunio yn effeithiol ar gyfer gwasanaethau o safon, gan wneud penderfyniadau gyda'r holl wybodaeth sydd ar gael.

1.2 Mae'r Llywodraeth wedi cydnabod fod rheolaeth ac ansawdd gwybodaeth a chofnodion o fewn y sector gyhoeddus angen ei wella ac maent wedi comisiynu adroddiadau i roi sylw i'r sefyllfa. Mae yna ganfyddiad fod rheoli gwybodaeth aneffeithiol yn rhwystro gwelliannau yng ngwasanaethau cyhoeddus.

1.3 Ymgymerwyd adolygiad o drefniadau rheoli gwybodaeth y Cyngor gan Swyddfa Archwilio Cymru, ac adroddwyd ar eu canfyddiadau ym Mehefin 2012. Daeth yr adroddiad i'r casgliad fod trefniadau presennol y Cyngor ar gyfer rheoli ei ased gwybodaeth yn wan ac yn cyfyngu gallu'r Cyngor i wella.

1.4 Yn ychwanegol i'r adroddiad yma, cynhyrchodd PwC adroddiad ar drefniadau Llywodraethu Gwybodaeth y Cyngor ym Mai 2011. Daeth yr adroddiad i'r casgliad fod y Cyngor, fel cynghorau Cymraeg arall, dal yn teithio tuag at drefniadau cadarn ar gyfer llywodraethu effeithiol o'i wybodaeth ond fod dal nifer o feysydd lle mae angen datblygu os yw'r trefniadau yma i wella.

1.5 Mae Archwilio Mewnol wedi adolygu tri maes ychwanegol yn ymwneud â Llywodraethu Gwybodaeth a Rheoli Gwybodaeth. Roedd yr adolygiadau yma'n ymwneud â Rheoli Cofnodion Modern, Diogelwch Data a Pharhad Busnes. Yn ystod yr adolygiadau yma, nodwyd nifer o feysydd sydd angen eu gwella.

2. YMATEB RHEOLWYR

2.1 Gan fod nifer o'r canfyddiadau a'r argymhellion o'r adroddiadau yma'n debyg eu natur, mae'r rheolwyr yn ystyried dylid rhoi sylw i'r adroddiadau ar y cyd yn hytrach na'n unigol. Felly, ymgymerwyd adolygiad o'r cynlluniau gweithredu o'r cyfan o'r pump adroddiad er mwyn cyfuno'r camau gweithredu i mewn i'r prif feysydd lle mae angen gwella.

2.2 Rhestrir yn Atodiad A y prif faterion a gynhwysir yn yr aroddiadau.

2.3 Cynhaliwyd cyfarfod ar 11 Medi 2012, cadeirwyd gan y Dirprwy Brif Weithredwr, i neillltuo cyfrifoldeb am y camau gweithredu gofynnol ar gyfer gwella ac i benderfynu ar y dull gorau o'u cyflawni. Canlyniad y cyfarfod yma oedd :-

- Bydd Grwp Prosiect yn cael ei sefydlu i benderfynu ar y dull gorau i weithredu'r camau gweithredu ac i adrodd yn ôl ar gynnydd i'r Dirprwy Brif Weithredwr Ar y cychwyn, Cadeirir y Grwp gan y Pennaeth Swyddogaeth Dros Dro – Adnoddau ac mae'n cael y dasg o flaenoriaethu'r camau gweithredu a nodwyd a hefyd nodi'r adnoddau i gefnogi eu gweithredu.

- Cynllun Prosiect i gael ei gwmpasu a chynhelir cyfarfod pellach hefo'r Dirprwy Brif Weithredwr ganol Hydref 2012. Yn ogystal, mae angen adolygu os oes materion Rhyddid Gwybodaeth neu Ddeddf Diogelu Data sydd angen sylw.

- Cyfeirio'r adroddiad Parhad Busnes i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth i'w ystyried.

- Adolygu diogelwch swyddfa.

- Gwastraff cyfrinachol – angen cael eglurhad o'r sefyllfa bresennol ynglyn â chontract.

2.4 Rhoddwyd y prosesau yma'n eu lle i nodi'r materion o risg/blaenoriaeth uchaf a'r rheini a ystyrir yn allweddol i'r prosiect i'w gweithredu'n gyntaf. Yn ogystal, bydd angen gwneud penderfyniadau ynglyn â sut y cefnogir y materion rheini sydd angen rhagor o adnoddau.

GILL LEWIS
PENNAETH SWYDDOGAETH DROS DRO (ADNODDAU) 14 MEDI 2012

ATODIAD A

MATERION YN CODI O'R ADOLYGIADAU'N YMWNEUD Â RHEOLI GWYBODAETH

Ymgymerwyd pump adolygiad yn ymwneud a Llywodraethu Gwybodaeth, Rheoli Gwybodaeth a Diogelwch Data gan PwC, Swyddfa Archwilio Cymru ac Archwilio Mewnol. Gan fod nifer o'r canfyddiadau a'r argymhellion o'r adroddiadau yma'n debyg eu natur, ystyrir dylid rhoi sylw i'r adroddiadau ar y cyd yn hytrach na'n unigol.

Y prif materion y rhoddir sylw iddynt yn yr adroddiadau yw :-

Cyfrifoldebau
- Angen apwyntio Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth – a diffinio'u rôl;
- Creu Fforwm Diogelwch Gwybodaeth – gyda cylch gorchwyl clir ar gyfer goruchwyliaeth corfforaethol o risgiau; safonnau; polisïau; hyfforddiant, a.y.y.b. yn ymwneud â rheoli gwybodaeth;
- Rolau a chyfrifoldebau yn ymwneud â Pharhad Busnes (yn cynnwys Adfer ar ôl Trychineb TGCh*)* angen eu datgan yn glir;
- Datblygu rôl y Grwp Mynediad i Wybodaeth i gynnwys llywodraethu gwybodaeth a diogelwch.

Polisi
- Angen dwyn at eu gilydd bolisïau a gweithdrefnau'r Cyngor sydd o amgylch diogelwch gwybodaeth ac i gynhyrchu un polisi/strategaeth rheoli llywodraethu gwybodaeth cyffredinol;
- Polisi Rheoli Cofnodion;
- Polisi Cadw Dogfennau;
- Gweithdrefn ar gyfer gwaredu'n ddiogel cofnodion papur a gwastraff cyfrinachol;
- Cynllun Parhad Busnes;
- Cynllun Adfer ar ôl Trychineb TGCh;
- Polisi adferiad yn dilyn digwyddiad risg gwybodaeth;
- Cynhyrchu a chyhoeddi Siarter Gwybodaeth;
- Polisi gweithio o'r cartref.

Adnoddau
- Angen adnoddau corfforaethol i ganiatau gweithredu'r cynlluniau gweithredu yn ymwneud â Rheoli / Llywodraethu Gwybodaeth a Diogelwch;
- Adnoddau digonol ar gyfer prosesu a throsglwyddo cofnodion modern i'r Ganolfan Archifdy;
- Dylai gwasanaethau gael darpariaeth gyllidebol ar gyfer rheoli eu cofnodion modern, yn cynnwys gwaredu blynyddol yn unol â pholisi cadw;
- Adnoddau i ganiatau profion rheolaidd o adfer o'r broses wrth gefn a phrosesau adfer arall TGCh.

Diogelwch Data
- Angen cynyddu cyflymder trosglwyddo cofnodion modern o'r storfa presennol anaddas/anniogel i'r Ganolfan Archifdy – ar ôl i'r holl ddogfennau sydd wedi mynd heibio eu cyfnod cadw gael eu hanfon i'w waredu'n ddiogel;
- Fformaleiddio a chynyddu'r diogelwch o'r trefnaidau gwastraff cyfrinachol;
- Angen stopio defnyddio safle Ysgol y Graig a threfnu trosglwyddo dogfennau wedi eu prosesu i'r Ganolfan Archifdy;

- Dylid adolygu mynediad 24/7 i swyddfeydd y Cyngor ynghyd â'r angen am bolisi desg glir o fewn y Cyngor.

Adfer ar ôl Trychineb

- Symud i ffwrdd o adfer ar ôl trychineb a thuag at barhad busnes – angen datblygu arferion/cyfleusterau wrth gefn cadarn ac oddi ar y safle;
- Darpariaeth, adnoddau a gweithredu canolfan Adfer ar ôl Trychineb TGCh oddi ar y safle a gellir ei ddefnyddio fel Canolfan Gorchymyn Aur ar gyfer Argyfyngau Sifil;
- Caffael generadur cefn i'r swit TGCH.

Rheoli Gwybodaeth

- Cynllun risg blynyddol yn adolygu'r holl asesiadau ac yn edrych ar newidiadau, bygythiadau a chyfleoedd y dyfodol;
- Cynllun Sicrwydd Cynhwysfawr – fformaleiddio'r dulliau o archwilio'r meysydd yma, y meysydd risg uchel lle dylid canolbwyntio adnoddau archwilio;
- Angen hyfforddiant staff ac ymwybyddiaeth o'u rôl yn llywodraethu, rheoli a diogelwch gwybodaeth;
- Adolygu'r prosesau presennol ar gyfer rhanu gwybodaeth i sicrhau eu bod yn cwrdd â holl bolisïau presennol y Cyngor;
- Dylid cynnal ymarferion mapio data a dosbarthiad data;
- Sefydlu Cofrestr Trosglwyddo Data.